

Onze toekomst, ons onderwijs

Visie jongeren inclusief onderwijs 2035

Als Stem van de vso-leerling, LBVSO, LAKS, Adviesraad EigenWijsheid, JongPIT en leder(in) hebben we met het ministerie van OCW meegedacht over de concretisering van de ambitie voor inclusief onderwijs. Onze inbreng hebben we gebundeld in dit visiedocument. Het is het vervolg op het pamflet dat we in 2022 met het ministerie opstelden.

1

"Wij willen een school die bij ons past en waar we ons welkom voelen, met een breed aanbod van leermogelijkheden."

We willen toegankelijk onderwijs, dicht bij huis, waar iedere leerling zich welkom voelt. Dat betekent dat de school openstaat voor alle leerlingen, die worden gewaardeerd om wie ze zijn. We willen leren op een manier die bij ons past. En in het voortgezet onderwijs willen we dezelfde profielen en vakken kunnen kiezen als andere jongeren. (In het gespecialiseerd onderwijs kan dat nu nog niet altijd.) We willen onderwijs dat past bij onze interesses en talenten, en dat ons voorbereidt op vervolgonderwijs.

We willen ook dat er flexibel wordt omgegaan met de onderwijstijd als dat nodig is, bijvoorbeeld door te vertragen of te versnellen, per vak of voor ons hele leertraject. We kunnen namelijk niet altijd hele dagen naar school, om uiteenlopende persoonlijke redenen. Daarnaast vinden we het belangrijk dat we op verschillende manieren les kunnen krijgen: in de klas, online, of met een combinatie van beide.

We vinden het ook fijn om soms buiten het klaslokaal te kunnen leren, met projecten en activiteiten waar iedere leerling aan mee kan doen en die ons voorbereiden op onze toekomst. Ook heel belangrijk is een soepele overgang naar het vervolgonderwijs, een werkplek of dagbesteding. Waarbij vervoer makkelijk te regelen is, zodat elke leerling de kans krijgt om zich verder te ontwikkelen.

2

"We willen gewaardeerd worden om onze unieke vaardigheden en ontwikkeling."

Het is voor ons belangrijk dat we gewaardeerd en erkend worden om wat we goed kunnen, niet alleen maar om onze cijfers. We willen dat onze unieke vaardigheden en talenten worden gezien, net als onze persoonlijke situatie en uitdagingen. Want misschien zijn we vaker ziek, sneller overprikkeld of leren we op een andere manier. Het is belangrijk dat er op school aandacht is voor onze persoonlijke ontwikkeling, inzet en groei, ook als die zich niet via de standaardroute ontwikkelt. We willen dat leraren en andere leerlingen ons begrijpen en dat we ons op school optimaal verder kunnen ontwikkelen.

Het is normaal dat iedereen dat op zijn eigen tempo of manier doet. Daarom willen we dat de school ons aanmoedigt op onze sterke punten en helpt als we tegen uitdagingen aanlopen. Dat betekent dat er niet alleen wordt gewerkt met traditionele diploma's, maar dat er ook andere manieren van waardering zijn voor wat we leren en bereiken. Op school moet iedereen zich geaccepteerd, begrepen en veilig voelen. Iedereen kan zich er ontwikkelen, en voor pesten is geen ruimte.

3

"We willen een kundig schoolteam dat ons goed onderwijs geeft, met begeleiding en ondersteuning."

We hebben behoefte aan leraren die goede lessen geven en kunnen omgaan met onze verschillende manieren van leren en onze behoeften aan ondersteuning. We vinden het belangrijk dat leraren ons echt begrijpen, luisteren naar wat we nodig hebben en helpen op een manier die bij ons past. Dat vraagt om geduld, begrip en goede begeleiding. Daarom vinden we het belangrijk dat de klassen niet te groot worden, zodat we echt gezien worden. Met leraren die zorgen voor een veilige en positieve sfeer in de klas, zodat iedereen zich gerespecteerd en gewaardeerd voelt, en niet bang is om fouten te maken of vragen te stellen.

Ook willen we dat leraren openstaan voor nieuwe ideeën en manieren van lesgeven. Het is belangrijk dat wij en onze ouders voorgelicht worden over wat er allemaal mogelijk is. Als we extra ondersteuning of begeleiding (op het gebied van onderwijs of zorg) nodig hebben, gebeurt dat op tijd en kan het gemakkelijk geregeld worden binnen de school en zo mogelijk ook in de klas. Het hele schoolteam werkt nauw samen met elkaar, en zo nodig met experts uit de regio, om ons te begeleiden en te ondersteunen.

4

"We willen een school met brede faciliteiten, die voor iedere leerling toegankelijk zijn."

Voor ons is het belangrijk dat de school toegankelijk is voor iedereen. Niet alleen de ingangen, hellingen en liften, maar alle faciliteiten. Denk bijvoorbeeld aan schakelklassen, waarmee we lessen op een ander niveau of in een andere vorm kunnen volgen. Of aan prikkelarme ruimtes, voor als we weer even moeten opladen. Maar ook aan behandelkamers, voor als we therapie of bepaalde behandelingen nodig hebben.

Het is ook belangrijk dat er aangepaste meubels en lesmaterialen zijn, op school en thuis, voor leerlingen die digitaal afstandsonderwijs volgen. We vinden het fijn om ons op school te kunnen ontspannen met pauzes en gym-, kunst- en cultuurlessen. Die lessen moeten voor iedereen toegankelijk zijn, bijvoorbeeld door inclusievere gymporten als rolstoelbasketbal. Maar ook met inclusievere muzieklessen en pauzeplekken, binnen en buiten, waar we op onze eigen manier tot rust kunnen komen.

5

"Wij willen gehoord worden en mee blijven denken over de stappen naar inclusief onderwijs."

Bij de overgang naar inclusief onderwijs moet iedereen mee kunnen denken en moeten wij gehoord worden. Dit geldt ook voor de jongeren die nu geen onderwijs (kunnen) volgen. We willen als partners betrokken blijven, ook na 2035. We willen meepraten over wat er gebeurt in het onderwijs en wat er nodig is, op de landelijke bijeenkomsten en in de leerlingraden. We vinden het ook belangrijk dat onze scholen samenwerken met jongerenorganisaties. Zo blijven we van elkaar leren, om de overgang naar inclusief onderwijs zo goed mogelijk samen vorm te geven.

Een digitale versie van dit pamflet kun je vinden op rijksoverheid.nl/inclusiefonderwijs